

Nr 26

Av herr **Wiklund** i Stockholm, om inrättande av natur- och miljövårdsorgan inom primärkommunerna.

Tillkomsten av 1964 års naturvårdslag innebar ett principiellt ställningstagande av stor opinionsbildande betydelse för att åstadkomma ett samhälleligt natur- och miljöskydd. Naturvårdsverket tillkom 1967. Redan på grund av att detta verk ännu haft så kort tid på sig att fungera kan man inte ännu bedöma dess betydelse för utvecklingen på naturvårds- och miljövårdsområdet. Detsamma gäller självfallet forskningsnämnden, naturvårdsrådet, vattenvårdsrådet och luftvårdsrådet samt delegationen för markfrågor — organ knutna till naturvårdsverket. Den till årets riksdag aviserade arbetsenheten för bullerfrågor är en angelägen förstärkning av detta ämbetsverk. Det är viktigt att understryka betydelsen av att denna enhet inte redan från början blir personellt underdimensionerad. Ej heller är det möjligt att nu avgöra om den regionala naturvården fått sin ändamålsenliga organisation genom naturvårdsenheter inom länsstyrelserna.

Påfallande är att den organisatoriska satsningen på naturvården skett på riks- och regionalplanet, medan på det primärkommunala planet, där behovet av naturvård och miljövård uppleves intensivast, detta behovs tillgodoseende inte tillagts något speciellt organ. I propositionen (1963: 71 s. 115) uttalar departementschefen att det bör ankomma på kommunens styrelse att handlägga naturvårdsfrågor, om ej annat beslutas eller gäller på grund av särskild författning. Det har nämligen ansetts svårt att finna en för hela landet enhetlig form för kommunernas medverkan i naturvårdsarbetet, eftersom förhållandena är så olika i olika kommuner. Likväl har det visat sig möjligt att allmänt inrätta t. ex. hälsovårdsnämnder i kommunerna. Man tycker att liknande invändningar skulle kunna resas mot denna organisation som mot att särskilda obligatoriska naturvårdsorgan (kommunala naturvårdsnämnder e. d.) inrättas i kommunerna.

För naturvården har nu som en följd av frånvaron av särskild reglering av naturvårdsverksamhetens kommunala organisation uppstått kommunala naturvårdsorgan av högst varierande typ, ett förhållande som väl knappast kan befordra t. ex. en effektiv samverkan mellan angränsande kommuner på detta område eller utveckla samarbetet med de statliga naturvårdsorganen. I en kommun har man naturvårdsombud (kontaktman med länsstyrelsens naturvårdssektion), i en annan har man bildat en naturvårdsgrupp bestående av en drätselkammarledamot jämte vissa kommunala

tjänstemän (Jönköping), i åter en annan kommun har man valt naturvårdsnämnd — för att nu nämna några exempel. De statliga naturvårdsorganen har att utfärda råd och anvisningar. De måste då rikta dessa till organ av den mest olika organisatoriska uppbyggnad. Där något specialorgan inte tillsatts måste väl också risk föreligga att den kommunala naturvården inte blir tillräckligt uppmärksammasad.

En omständighet, som aktualiserar frågan om en enhetlig kommunal organisation för natur- och miljövården, är den aviserade lagen om skydd mot miljöfarlig verksamhet. Enligt den lagrådsremiss, som bl. a. innehåller förslag till ändring av hälsovårdsstadgan, skall hälsovårdsnämnd "tillse att erforderliga och skäligen åtgärder vidtages för att motverka vattenförorening, luftförorening, buller och andra sådana störningar inom kommunen". Det förefaller ligga nära till hands att hälsovårdsnämnderna — efter den ombildning, som må anses påkallad — blir kommunala specialorgan för både den mera positiva naturvården och främjande av en miljövänlig utveckling inom kommunen, uppgifter som i vissa delar är besläktade med de allmänt hälsovårdande uppgifterna. En modell till en fullständigare organisatorisk lösning av den kommunala bevakningen av natur- och miljövårdsfrågor kan hämtas från Järfälla kommun, där det finns långt framskridna planer på inrättande av ett miljövårdsråd med representanter för byggnadsnämnden, fritidsnämnden, hälsovårdsnämnden, kulturnämnden, skolstyrelsen och tekniska nämnden samt eventuellt även de sociala nämnderna (för bevakning av samhällsplaneringen och byggnadsfrågorna ur bl. a. de handikappades och ungdomens synpunkt). I rådet skall också finnas speciella representanter för luftvård (inkl. bullerbekämpningsfrågor), naturvård, vattenvård och samhällsplanering. Detta råd skulle till en början förslagsvis ägna sig åt att inventera luft- och vattenförorenande anläggningar inom kommunen, förbereda upplysningsmaterial rörande konkreta åtgärder till bättre miljövård liksom en kampanj för bättre landskapsvård och en mot nedskräpning av naturen samt ett studium av bostads- och industriprojekteringen från miljövårdens synpunkt. — Det kan erinras om att naturvårdsverket i yttrande den 15 mars 1968 över motioner i ärendet förra året uttalade sig så pass försiktigt som att en enhetlig form för kommunernas medverkan i naturvården var "vansklig" att finna. Det var tydligen inte en omöjlig uppgift. Skulle en reglering ske, fann verket nämligen starka skäl tala för att denna medverkan lades på ett kommunalt organ och inte på en enskild person. Dessa uttalanden synes tala för att naturvårdsverket inte tycktes finna det dåvarande tillståndet tillfredsställande och inte heller var främmande för önskvärdheten av en enhetlig reglering av kommunernas uppgifter inom natur- och miljövården.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla

om utredning av frågan om inrättande av enhetliga, lämpligt sammansatta organ inom primärkommunerna för bevakning och bedömning av naturvårds- och miljövårdsfrågor.

Stockholm den 11 januari 1969

Daniel Wiklund (fp)
i Stockholm

Nr 27

Av herr **Börjesson** i Falköping, *om statens övertagande av alla kostnader för skador på grund av alkoholbruket.*

(Lika lydande med motion nr 21 i Första kammaren)

Stockholm den 14 januari 1969

Bengt Börjesson (cp)
i Falköping
